

PM

*Arbetsmarknads- och
vuxenutbildnings-
nämndens ansvars-
utövande 2018*

Botkyrka kommun

*Tobias Bjöörn
Ebba Lind
Cornelia Pethrus
Isabelle Panasco*

Mars 2019

1. Inledning

1.1. Bakgrund

Kommunens revisorer ska varje år uttala sig i frågan om ansvarsfrihet för nämnder och styrelse samt enskilda ledamöter i dessa. För att möjliggöra bedömningar och skapa en tydlig grund för dessa anger kommunallagen att all verksamhet ska granskas årligen.

En viktig del i den årliga granskningen är att bedöma om nämndens eller styrelsens ansvarsutövande är tillfredsställande. Med ansvarsutövning avses nämndens eller styrelsens aktiva åtgärder för att styra, leda, följa upp och kontrollera verksamheten. Ett effektivt ansvarsutövande förutsätter att det finns system och rutiner som stödjer nämnden i dess arbete.

Enligt kommunallagen ska nämnderna var och en inom sitt verksamhetsområde se till att verksamheten bedrivs i enlighet med de mål och riktlinjer som fullmäktige har bestämt samt de föreskrifter som gäller för verksamheten och att kontrollen inom nämnden är tillräcklig.

Mot bakgrund av ovanstående har PwC fått i uppdrag av de förtroendevalda revisorerna att granska ansvarsutövningen inom kommunens nämnder. Resultatet av granskningen har diskuterats vid ett sammanträffande mellan förtroendevalda revisorer samt nämnd- och förvaltningsledning.

1.2. Genomförande

Den årliga granskningen av ansvarsutövande har genomförts enligt följande arbetsmodell:

- Analys/verifiering av grunddokumentation
- Avstämning/diskussion med nämnd och förvaltningsledning
- Upprättande av PM
- Avstämning och diskussion med kommunstyrelse/kommunledning
- Uppföljning av resultat/underlag kring fördjupande revisionsprojekt

I årets granskning har särskilt fokus lagts på analys och diskussion kring:

- Årsredovisning
- Lägesrapporter
- Framtidsperspektiv

2. Resultat

2.1. Sammanfattad bedömning

Den sammanfattande bedömningen är att det inom nämnden finns ett strukturerat system för styrning och ledning samt uppföljning och kontroll som omfattar nämndens samlade verksamhetsområde. Nämnden tillämpar trafikljusmodellen för uppföljning av verksamhetsmålen och uppvisar en förhållandevis god måluppfyllelse totalt sett.

När det gäller den interna kontrollen är endast 3 av de 22 kontrollpunkterna i nämndens internkontrollplan rödmarkerade, vilket innebär att avvikelser påträffats. Nämndens resultat är förhållandevis bra sett i relation till övriga nämnder. Vi noterar även att nämnden har flera verksamhetsspecifika kontrollområden i sin internkontrollplan, vilket är positivt. Bristerna som identifierats i internkontrollen behöver åtgärdas.

Vår bedömning är att nämnden i huvudsak har vidtagit åtgärder för att styra, följa upp, kontrollera och rapportera tilldelat uppdrag samt att redovisat resultat är förenligt med fastställda mål.

2.2. Nämndens årsredovisning

2.2.1. Ekonomiskt resultat

Nämnden redovisar ett budgetöverskott på 1,0 mnkr år 2018 vilket innebär att den av kommunfullmäktige fastställda ekonomiska ramen har klarats. Inför 2018 har budgeten ökat jämfört med 2017 med 8 973 tkr. Budgetöverskottet beror enligt årsredovisningen i allt väsentligt på att förvaltningens buffert för oförutsedda kostnader inte nyttjats fullt ut. Vidare har både intäkter och kostnader har ökat mot föregående år, vilket till stor del kan härröras till arbetet med extratjänster.

2.2.2. Prognossäkerhet

(Mnkr)	Nettobudget	Prognos T 1	Prognos T 2	Utfall 2018	Avvik i %	Prognosfel i T 2 i %
	256,1	-5,5	-2,1	+1,0	0,39	0,41

I tabellen ovan framgår de prognostiserade budgetavvikelserna för T1 och T2 samt den faktiska budgetavvikelsen i bokslutet. Vidare framgår den procentuella avvikelsen och prognossäkerhet relaterat till budget. Den faktiska budgetavvikelsen analyseras och förklaras i årsredovisningen. Prognosfelet uppgår till motsvarande 0,39 procent, vilket påvisar en tillfredsställande träffsäkerhet på totalnivå i budgetutfallsprognosen per tertial två.

- Vid T1 prognostiserades en negativ budgetavvikelse om 5,5 mkr. Åtgärder inom nämndens verksamhet ska identifieras så att en budget i balans kan nås vid årets slut. Nämnden begär tilläggsbudget för området idéburna organisationer med 650 tkr, vilket är relaterat till att ram ej överfördes i beslut om mål och budget 2018.

- Vid T2 prognostiserades en negativ budgetavvikelse om 2,1 mkr. Prognosen är en förbättring från T1. Den positiva utvecklingen består av flera olika faktorer, där de åtgärdsplaner som togs fram i april har gett önskad effekt. Den extrasatsning inom vuxenutbildningen som beslutades i våras har lett till att fler personer har antagits till utbildning under hösten. Extrasatsningen innebar att verksamheten kunde söka statsbidrag och därmed utöka utrymmet för köp av utbildning ännu mer. Statsbidraget samt det faktum att det satsningen inleddes sent på året leder till att ca 1 200 tkr av de extra kommunala medel som verksamheten tilldelas inte kommer att förbrukas under året.

Protokollförd uppföljning av ekonomin har skett i nämnden fem gånger under året, vilket är fler än de obligatoriska och kommunövergripande tertialuppföljningarna som framgår av redovisningsreglementet. Utöver de två delsårsrapporteringarna har ekonomiska månadsuppföljningar rapporterats för perioden till och med mars, juni och oktober månad. Enligt reglementet för budgetansvar och attest framgår att det åligger nämnden att kontinuerligt hålla sig underrättad om såväl kostnader och intäkter som verksamhetens utveckling. Vi bedömer att ovanstående rapporteringsfrekvens är tillräcklig.

2.2.3. Verksamhetsmässigt resultat

Enligt protokoll framgår att uppföljning av verksamhetens mål har skett två gånger under året, vid delårsrapport 1 och 2. Till dessa redovisningar har samtliga nämndens verksamhetsområden lämnat rapporter som beskriver de olika verksamhetsområdena, årets ekonomiska resultat, samt hur de lyckats med att nå sina mål och aktiviteter under året.

Nämnden redovisar i sin årsredovisning bidraget till de kommunövergripande målområdena från mål och budget 2018 vilket görs via nämndmål och indikatorer. Detta sker enligt trafikljusmodellen i en övergripande tabell för samtliga målområden, därefter beskrivs de olika målområdena och analyseras i egna avsnitt. Förvaltningen uppnår en majoritet av de uppsatta målen 2018, vilket är positivt. Av totalt 14 nämndmålen så uppnår förvaltningen god måluppfyllelse på 5 mål och godtagbar måluppfyllelse på 6 mål, medan 3 mål har en ej godtagbar måluppfyllelse.

2.3. Lägesrapporter

2.3.1. Mål- och kvalitetsarbete

I nämndens årsredovisning finns en uppföljning och resultatredovisning av de kommungemensamma målen i mål och budget 2018. En aggregerad sammanställning av måluppfyllelsen kring dessa mål finns i kommunens samlade årsredovisning. Genomförd granskning visar att protokollförd uppföljning av verksamhetens utveckling och uppföljning av mål har genomförts tre gånger i samband med delårsrapporteringarna samt årsbokslut. Nämndens egen utvärdering visar att bidraget till måluppfyllelsen är god inom två områden och godtagbar inom fyra områden. Av nämndens 14 mål är fem stycken uppfyllda och två stycken på god väg.

De operativa målsättningarna har försetts med mått och mätetal, som följs upp på ett strukturerat sätt med trafikljusmodellen vilken även övriga nämnder använder. Nämndens egen utvärdering visar att bidraget till måluppfyllelsen är god inom två områden och godtagbar inom fyra områden. Av nämndens 11 mål är fem stycken på god väg att nås och sex stycken är godtagbara samt tre stycken ej godtagbara.

I övrigt hänvisas till kommentarerna i delavsnittet om det verksamhetsmässiga resultatet för 2018.

2.3.2. Intern kontroll

Det är nämnden, som enligt kommunallagen, har det formella ansvaret för den interna kontrollen. De förtroendevalda revisorerna ska årligen bedöma om nämnden har ett fungerande system för intern kontroll.

Nämnden antog enligt protokoll från januari 2018 en plan för intern kontroll 2018. Planen har genomförts och återrapportering har skett i februari 2019. Enligt det övergripande reglementet för intern kontroll ska nämnderna lämna sina rapporter till kommunstyrelsen senast i november för det år planen gäller. Uppföljning av internkontrollplanen ska årligen tas upp i nämnden. Internkontrollplanen innehåller kontrollmoment inom områdena ekonomi, HR, upphandling, kvalitet och effektivitet och efterlevnad av lagar, riktlinjer och föreskrifter. Det finns totalt 22 kontrollpunkter som ska kontrolleras inom de olika områdena varav 14 av punkterna är tilldelade av kommunledningsförvaltningen och kontrolleras av samtliga förvaltningar. Kommunledningsförvaltningen uppmanar även respektive förvaltning att ta in samtliga 14 kontrollmoment i nämndens internkontrollplan. Totalt är 11 grönmarkerade (inga avvikelser har påvisats), sju kontrollmoment bedöms med gult och tre områden är rödmarkerade (avvikelser har påvisats). Avvikelser har påträffats avseende exempelvis rehabilitering, korthantering, representation samt kurser och konferenser.

Måttet avseende SFI-elever som klarar sin högsta kurs inom två år når inte upp till det högt uppsatta målet och vi ser även en försämring av resultatet jämfört med tidigare år. Därför upplevs målet svårt att nå. Vidare vad gäller kvinnligt företagande så var det färre företag som startades av kvinnor i år än förra året vilket inte var målsättningen. Ytterligare framgår att i Svenskt näringslivs årliga ranking tappade Botkyrka kommun 25 placeringar från plats 145 till 170. Den samlade analysen av resultatet är att kommunen behöver jobba systematiskt för att förbättra exempelvis service till företagen och långsiktig planering för infrastruktur.

2.3.3. Övriga frågor

Under denna rubrik diskuterades betydelsefulla händelser under 2018. Bland annat framgår att idéburna organisationer tagit initiativ till överenskommelser om partnerskap inom olika områden, där organisationer tillsammans med kommunen bidrar till att skapa ett mervärde och lösa en samhällsutmaning.

Arbetsmarknad och vuxenutbildningsnämnden gav förvaltningen i uppdrag att kartlägga, samordna och effektivisera kontakterna med näringslivet. Uppdraget skulle bidra till en väl fungerande samverkan med näringslivet och förbättrad matchning mot arbetsmarknaden, samt i förvaltningen. Förvaltningen har efter uppdraget nått en tydligare ansvars-

fördelning och processtyrning gällande samverkan och kontakter med näringslivet. Arbetet fortsätter som en del i förvaltningens förändringsarbete.

Vidare gav nämnden förvaltningen i uppdrag att kartlägga, effektivisera och samordna förvaltningens yrkesutbildningar. Syftet var att nå synergieffekter och därmed förbättra och effektivisera utbildningarna för Botkyrkaborna. En kartläggning har gjorts av yrkesutbildningarna i förvaltningen. Utifrån den är slutsatsen att det finns stora möjligheter till samordning av utbildningar.

2.4. Framtidsperspektiv

Under denna punkt har diskussioner förts kring framtiden och fortsatta utmaningar, såsom bland annat:

- Tre nämnduppdrag i internbudgeten
 - Campus Botkyrka
 - Framtidens näringslivsutveckling
 - Daglig verksamhet på företag
- Framtidens utmaningar
 - Korta vägen till egenförsörjning
 - Kompetensförsörjning
 - Erbjuder fler botkyrkabor utbildning
 - Digitalisering
 - Möjlighet till inflytande
 - Aktivitetsansvaret
 - Säkerställa näringslivsservice
 - Öka tillväxten i mindre företag

För ytterligare information kring framtidsperspektivet hänvisas till nämndens omvärldsanalys.